

Pristupnica **Lidija Galić (rod. Šunjić)** obranila je disertaciju na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru.

Lidija Galić rođena je 5. lipnja 1990. u Mostaru. Završila je doktorski studij u trajanju od tri godine i obranila 13. prosinca 2024. godine disertaciju pod naslovom: „**Međuovisnost organizacijskih kontekstualnih faktora i performansi javne uprave**“ pred Povjerenstvom:

1. Dr. sc. Katerina Malić Bandur, izv. prof., Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru, predsjednica;
2. Dr. sc. Aziz Šunje, red. prof., Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu, mentor i član;
3. Dr. sc. Domagoj Karačić, izv. prof., Ekonomski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, član;

Završetkom dokorskog studija pristupnica je ispunila sve uvjete za stjecanje doktorata iz područja društvenih znanosti, polje ekonomije, grana menadžment.

Doktorska disertacija je dostupna na uvid u Knjižnici Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru.

MEĐUOVISNOST ORGANIZACIJSKIH KONTEKSTUALNIH FAKTORA I PERFORMANSI JAVNE UPRAVE

SAŽETAK

Svrha ove doktorske disertacije je istražiti međuovisnost organizacijskih kontekstualnih faktora i performansi javne uprave na teritoriji Bosne i Hercegovine. Teorijski aspekt ovog rada čine različite spoznaje i znanja iz navedenog područja doktorske disertacije kroz razna prethodna istraživanja i analize radi mogućnosti pronalaženja adekvatnog modela za međuovisnost organizacijskih kontekstualnih faktora i performansi javne uprave. Nužno je da ovaj rad bude podsjetnik za dionike uključene u reformske procese, ali i zaposlene te njihove menadžere da je hitno i bitno da se razvijaju organizacijski kontekstualni faktori (kao što su organizacijska kultura, radno okruženje, organizacijska predanost, sustav nagrađivanja, organizacijska komunikacija, organizacijska klima) i jačaju performanse jer javna uprava bi trebala da radi za dobrobit zajednice sviju nas. Kroz teorijski aspekt kontekstualizirali su se pojmovi javne uprave, performansa i organizacijskih kontekstualnih faktora te se utvrdila veza između njih. Razgraničili su se termini vezani za javnu upravu (kao što javni sektor, državna uprava, javne usluge, javni menadžment, novi javni menadžment, razlike privatnog i javnog, kontekst Bosne i Hercegovine), termini vezani za performanse (kao što su sustav upravljanja performansama, mjerenje performansa, upravljanje performansama, performans menadžmenta, performanse javne uprave), termini vezani za organizacijski kontekstualni faktori (kao što su organizacijska kultura, radno okruženje, organizacijska predanost, sustav nagrađivanja, organizacijska komunikacija, organizacijska klima). I to kroz raščlanjivanje njihovog definiranja, razgraničenja, povijesti, razvoja, podjele, budućnosti. Empirijski dio rada fokusirao se da se kroz odgovarajući model provjeri dvije glavne hipoteze i jedanaest pomoćnih hipoteza odnosno da li je intenzitet međuovisnosti između organizacijskih kontekstualnih faktora i performansi javne uprave pozitivan i značajan te da li razvijenost pojedinih organizacijskih kontekstualnih faktora utječe jednako na performanse javne uprave. Kao relevantni ispitanici izabrani su zaposlenici općina i gradova jer predstavljaju prvu liniju javne uprave. Korištene su metode kao što su metoda kompilacije, metoda deskripcije, komparacije, klasifikacije, metoda analize, metoda sinteze, metoda generalizacije, metoda indukcije i dedukcije, metoda apstrakcije i konkretizacije, metoda prikupljanja podataka putem anketiranja, grafički prikazi, deskriptivna statistika, strukturna analize, korelacijska analize, Kolmogorov- Smirnov ($n \geq 50$) ili Shapiro-

Wilk ($n < 50$) test, Mann-Whitney U test, Kruskal-Wallis test, model višestruke regresije te regresijski model sa efektom medijacije (odnosno posrednik) ili moderacije. Također su korištene tablice i grafikoni, Excel, statistički program SPSS 26 te dodaci kao Amos i Process. Rezultati istraživanja su potvrdili da postoji međuovisnost između organizacijskih kontekstualnih faktora i performansi javne uprave. Također se došlo se do zaključka da ocjena performansi javne uprave zavisi od spola ispitanika, da ocjena organizacijske kulture zavisi od spola ispitanika te da ocjena organizacijske predanosti zavisi od dobi ispitanika.

Ključne riječi: javna uprava, javni menadžment, performansi menadžment, performanse javne uprave, organizacijski kontekstualni faktori

ZNANSTVENI DOPRINOSI

Javna uprava i javni sektor su područja koja su često kritizirana i promatrane kroz različite razine, a pogotovo u jednoj složenoj zemlji kao što je Bosna i Hercegovina. No ona nije jedina, što ovakva istraživanja čine jako aktualnim u modernom dobu gdje svatko ima svoje mišljenje. Stoga ovakva i slična istraživanja mogu doprinijeti u ponudi odgovora koje se stvari u području organizacijskih kontekstualnih faktora i performansi mogu promijeniti kako bi se u konačnici zadovoljilo više različitih dionika u javnoj upravi.

Očekivani znanstveni doprinos i primjena rezultata istraživanja proizlazi iz postavljenih ciljeva ovog istraživanja. A oni se ogledaju kroz:

- podizanje razine svijesti i znanja o utjecajima organizacijskih kontekstualnih faktora na performanse javne uprave,
- određivanje i procjena adekvatnih praksi i područja koje mogu pomoći reformi javne uprave,
- podizanje raznih spoznaja za praksu i politiku,
- davanje doprinosa akademskoj literaturi u različitim domenama,
- odmak od ostalih istraživanja o ovoj problematici.

Pored ovih gore navedenih, u *teorijskom smislu* znanstveni doprinos se očituje u sljedećem:

- nadopunjavanje literature o značenju organizacijskih kontekstualnih faktora i performansa javne uprave,

- nadopunjavanje literature u domeni javne uprave,
- nadopunjavanje literature u domeni organizacijski kontekstualni faktora,
- nadopunjavanje literature u domeni performansi.

U *empirijskom smislu* znanstveni doprinos provedenog empirijskog istraživanja se očituje u sljedećem:

- oblikovanje i testiranje modela međuovisnosti organizacijskih kontekstualnih faktora i performansi javne uprave,
- praktičnost kroz kreirani model međuovisnosti organizacijskih kontekstualnih faktora i performansi javne uprave.

U *praktičnom smislu* doprinos proizlazi iz mogućnosti primjene rezultata istraživanja radi poboljšanja performansi javne uprave i organizacijskih kontekstualnih faktora, odnosno:

- rezultati provedenog empirijskog istraživanja o međuovisnosti organizacijski kontekstualni faktora (kao što su organizacijska kultura, radno okruženje, organizacijska predanost, sustav nagrađivanja, organizacijska komunikacija, organizacijska klima) i performansi javne uprave,
- rezultati provedenog empirijskog istraživanja o organizacijskim kontekstualnim faktorima (kao što su organizacijska kultura, radno okruženje, organizacijska predanost, sustav nagrađivanja, organizacijska komunikacija, organizacijska klima) i njihovom utjecaju na performanse javne uprave,
- rezultati provedenog empirijskog istraživanja za moderatorske ili posredničke efekte određeni organizacijski kontekstualni faktora (kao što su organizacijska kultura, radno okruženje, organizacijska predanost, sustav nagrađivanja, organizacijska komunikacija, organizacijska klima),
- rezultati provedenog empirijskog istraživanja za razlike u kontekstu ocjena performansi javne uprave, ali i organizacijskih kontekstualnih faktora (kao što su organizacijska kultura, radno okruženje, organizacijska predanost, sustav nagrađivanja, organizacijska komunikacija, organizacijska klima) za ispitanike sa različitim karakteristikama (kao što su dob, spol i radni staž).